

Olsztyn, 28 grudnia 2017 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

SO-III.431.13.2017

**Pan
Sebastian Cichocki
Wójt Gminy Iłowo-Osada
ul. Wyzwolenia 5
13-240 Iłowo-Osada**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Iłowie Osadzie NIP 5711379947, REGON 000533529 z siedzibą przy ul. Wyzwolenia 5, 13-240 Iłowo-Osada, w którym siedzibę ma Urząd Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej był Wójt Gminy Iłowo-Osada Pan Sebastian Cichocki, który sprawuje tę funkcję od 8 grudnia 2014 r. (*akta kontroli str. 16-19*).

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie jest zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 2064) Wójt Gminy Pan Sebastian Cichocki. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie jest Pani Iwona Szymańska.

Kontrolę przeprowadził kontroler z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie starszy inspektor wojewódzki Beata Mamińska-Pietrzak, która okazała legitymację służbową nr 34/2014 wydaną przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Kontrola została przeprowadzona na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.1025.2017 z dnia 27 października 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 14*).

Kontrolę rozpoczęto i zakończono 13 listopada 2017 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr

2/2017.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk za okres od 1 października 2016 r. do 30 września 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.), w związku z art. 11 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 2064) oraz art. 14 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tekst jedn. Dz. U. z 2016r., poz.10).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

W wyniku przeprowadzonej kontroli siedemdziesięciu czterech aktów stanu cywilnego, jednej decyzji, dwudziestu sześciu zaświadczeń, czterech oświadczeń, czternastu czynności materialno-technicznych nieskutkujących sporządzeniem aktu, pięćdziesięciu ośmiu wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego, dwudziestu aktów przeniesionych do rejestru stanu cywilnego, przeglądzie dokumentów, na podstawie których zatrudnione są osoby w urzędzie stanu cywilnego oraz po przeprowadzonych oględzinach lokalu urzędu stanu cywilnego poczyniono następujące ustalenia w zakresie:

1. Organizacji Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadle

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy w Iłowie-Osadle nadanym Zarządzeniem Nr 71/2015 Wójta Gminy Iłowo-Osada z 12 listopada 2015 r. (ze zm.), Urząd Stanu Cywilnego nadzorowany jest bezpośrednio przez Wójta Gminy (*akta kontroli str. 20-53*).

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadle sprawował Wójt Gminy Pan Sebastian Cichocki. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadle była Pani Iwona Szymańska, która w ramach awansu wewnętrznego została zatrudniona na tym stanowisku od 1 sierpnia 2014 r. (*akta kontroli str. 56-65*). Pani Iwona Szymańska w okresie od 7 marca 2016 r. do 10 września 2017 r. była nieobecna w pracy, a po tym okresie przybywała na urlopie (*akta kontroli str. 66-67*). Wobec czego w okresie objętym kontrola nie wykonywała zadań za zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk.

Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadle Pani Iwona Szymańska ukończyła studia na kierunku administracja i uzyskała tytuł magistra (*akta kontroli str. 54-55*). Wobec czego posiada wykształcenie wskazane w art. 8 ust.1 pkt 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie zatrudniona była na stanowisku inspektora w urzędzie stanu cywilnego Pani Anna Jędrzejewska oraz na stanowisku podinspektora Pani Wiesława Konik (*akta kontroli str. 76-83*).

Warunki lokalowe Urzędu Stanu Cywilnego – pomieszczenia Urzędu Stanu Cywilnego znajdują się na piętrze budynku Urzędu Gminy w Iłowie-Osadzie. W skład lokalu wchodzi: pokój pracy kierownika stanu cywilnego oraz archiwum. Pomieszczenie, w którym przechowywane są księgi i akta zbiorowe wyposażone jest w higrometr oraz termometr, a sprzęt gaśniczy znajduje się na korytarzu, przed wejściem do archiwum. Śluby odbywają się w gabinecie Wójta Gminy (*akta kontroli str. 84-89*).

Księgi stanu cywilnego – stan techniczny dobry. Wszystkie księgi oprawione zostały w twarde oprawy. Księgi ustawiane były w zamykanych szafach w archiwum urzędu stanu cywilnego, które zgodnie z art. 128 ust. 2 obowiązującej ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, jest pomieszczeniem zapewniającym należyte ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich. Na wyniesienie ksiąg poza lokal urzędu stanu cywilnego, Kierownik Urzędu Stanu cywilnego w Iłowie-Osadzie otrzymał stosowną zgodę Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 92-109*).

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie przechowywane są księgi urodzeń od 1917 r. do 2015 r. oraz księgi małżeństw i zgonów za okres od 1937 r. do 2015 r. Ostatnie przekazanie ksiąg, których okres przechowywania w urzędzie stanu cywilnego minął, do Archiwum Państwowego m. st. Warszawy z siedzibą w Warszawie odbyło się 13 kwietnia 2017 r. (*akta kontroli str. 86-89*).

Akta zbiorowe – akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepełnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów. Stwierdzono jednak, iż dokumenty w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów stanu cywilnego, które nie były gromadzone jako dokumenty elektroniczne nie zostały oznaczone numerem i datą sporządzenia aktu, co jest niezgodne z § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 225). Przyczyną powstania uchybienia jest zmiana w dotychczasowym oznaczeniu akt zbiorowych po wejściu w życie 1 marca 2015 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oraz rozporządzeń do niej wydanych. Skutkiem uchybienia jest utrudnienie w odszukaniu akt zbiorowych prowadzonych do konkretnego aktu oraz utrudnienie w ustaleniu chronologii włączania poszczególnych dokumentów do akt zbiorowych. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt (*akta kontroli str. 160, 176*).

2. Rejestracji stanu cywilnego

A. Urodzenia

W okresie objętym kontrolą sporządzono 4 akty urodzenia.

Akty urodzenia sporządzono w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu.

Transkrypcja aktów urodzenia do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana była bez zastrzeżeń. Oryginalne akty zagraniczne, które były podstawą wpisania do rejestru oraz ich tłumaczenie na język polski włączone zostały do akt zbiorowych. W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana była informacja o podstawie wpisania aktu do rejestru. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową. Pisownia nazw własnych zgodnie z żądaniem wnioskodawców była dostosowana do reguł pisowni polskiej (*akta kontroli str. 160*).

Kontroli poddano jedno oświadczenie o uznaniu ojcostwa dziecka poczętego lecz nie urodzonego. Oświadczenie było przyjęte prawidłowo (*akta kontroli str. 160, 164*).

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie nie przyjęto żadnego oświadczenia o nadaniu dziecku, którego ojcem nie jest mąż matki, nazwiska jakie nosiłyby ich wspólne dzieci po złożeniu oświadczenia w trybie art. 88 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z. 2015 r., poz. 2082), oraz oświadczenia o zmianie nadanego dziecku imienia w ciągu sześciu miesięcy od sporządzenia aktu (*akta kontroli str. 90*).

B. Małżeństwa

W okresie objętym kontrolą sporządzono 40 aktów małżeństwa.

Akty małżeństwa sporządzono w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przyjęte w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy - Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przyjął w sposób prawidłowy, tak jak zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (dziewięć małżeństw zawartych po złożeniu oświadczeń Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie). Akty zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński (*akta kontroli str. 160*). Nie wnosi się uwag.

Małżeństwa, o których mowa w art. 1 § 2 i § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - zaświadczenia, sporządzone były na podstawie art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wydawane były prawidłowo, co sprawdzono na podstawie zaświadczeń Nr USC.5361.27.2016 oraz od Nr USC.5361.1.2017 do Nr USC.5361.25.2017 (*akta kontroli str. 160*). Akty małżeństw sporządzane były na podstawie zaświadczeń składanych przez duchownego Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Na zaświadczeniach potwierdzana była data dostarczenia przez duchownego

dokumentu, który był podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa (sprawdzono na podstawie trzydziestu aktów sporządzonych w powyżej opisany sposób) (*akta kontroli str. 160*).

Transkrypcja aktów małżeństw do polskiego rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana była bez zastrzeżeń (w okresie objętym kontrolą dokonano jednej transkrypcji aktu małżeństwa). Oryginalny zagraniczny akt, który był podstawą wpisania do rejestru oraz jego tłumaczenie na język polski włączony został do akt zbiorowych. W akcie, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisana została informacja o podstawie wpisania aktu do rejestru stanu cywilnego. Akt został uzupełniony, dzięki czemu posiada pełną moc dowodową. Akt nie zawierał informacji o nazwiskach małżonków oraz dzieci zrodzonych z małżeństwa, wobec czego przyjęte zostało od małżonków wraz z wnioskiem o transkrypcję oświadczenia wskazane w art. 106 Prawa o aktach stanu cywilnego (*akta kontroli str. 160*).

W trakcie kontroli sprawdzono trzy oświadczenia małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa, przyjęte przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w trybie art. 59 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Oświadczenia zostały przyjęte w sposób prawidłowy, przed upływem trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Protokół przyjęcia oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa sporządzony został zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 20 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 194) (*akta kontroli str. 160*). Nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie nie wydawał zaświadczeń o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą (*akta kontroli str. 90*).

C. Zgony

W okresie objętym kontrolą sporządzono 30 aktów zgonu.

Akty zgonu sporządzano w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Akty zgonu sporządzane były po dostarczeniu karty zgonu oraz na podstawie protokołu zgłoszenia zgonu (*akta kontroli str. 160*).

3. Zmian w aktach stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą wykonano łącznie 24 czynności materialno-techniczne na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, z czego kontroli poddano sprawy od Nr USC.5352.10.2017 do Nr USC.5352.23.2017 (*akta kontroli str. 161*).

Wszystkie oryginalne dokumenty, które były podstawą do dokonania czynności na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego włączane były do akt zbiorowych.

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie informował osoby, których akty dotyczyły o zamiarze sprostowania czy uzupełnienia aktu z urzędu lub złożeniu wniosku

o sprostowanie lub uzupełnienie aktu.

Nanoszone były wzmianki dodatkowe o sprostowaniu lub uzupełnieniu aktu stanu cywilnego.

4. Wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub ich braku, zaświadczeń o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego oraz zaświadczeń o stanie cywilnym

Kontroli poddano wnioski o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego od Nr USC.5362.234.2017 do Nr USC.5362.292.2017, co stanowi 51% załatwionych wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego w trzecim kwartale 2017 r. (*akta kontroli str. 161-162*).

Wójt Gminy upoważnił pracowników Urzędu Stanu Cywilnego Panią Annę Jędrzejewską oraz Panią Wiesławę Konik, między innymi do wydawania odpisów aktów stanu cywilnego i zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby. Upoważnienia zostały wydane na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (*akta kontroli str. 110-113*).

Odpisy aktów zupełnych oraz skróconych w 57 przypadkach wydane zostały podmiotom określonym w art. 45 Prawa o aktach stanu cywilnego. Stwierdzono jednak, że w jednym przypadku (sprawa Nr USC.5362.278.2017), odpis aktu stanu cywilnego wydano osobie nieuprawnionej. Wniosek w sprawie wydania odpisów aktu zgonu złożył bratanek osoby, której dane zostały stwierdzone w akcie (*akta kontroli str. 166*). Odpisy aktów stanu cywilnego wydaje się osobie której akt dotyczy, lub jej małżonkowi, wstępnemu, zstępnemu, rodzeństwu, przedstawicielowi ustawowemu, opiekunowi, osobie, która ma w tym interes prawny, sądowi, prokuratorowi, organizacjom społecznym, jeżeli jest to zgodne z ich celem statutowym i gdy przemawia za tym interes społeczny, organom administracji publicznej, jeżeli jest to konieczne do realizacji ich ustawowych zadań. Mężczyzna, który wystąpił z wnioskiem o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego nie należy do kręgu osób uprawnionych zgodnie z ustawą do uzyskania takiego odpisu, ani nie wykazał interesu prawnego w uzyskaniu odpisu. Wójt Gminy wyjaśnił, że odpis został wydany na podstawie okazanego do wglądu pracownikowi dokumentu z sądu, zobowiązującego go do przedłożenia odpisu, lecz dokument ten nie został skopiowany i włączony do akt sprawy (*akta kontroli str. 176*). Przyczyną powstania nieprawidłowości jest zbyt nieformalne podejście do klientów. Skutkiem nieprawidłowości jest brak potwierdzenia, czy dokument został wydany osobie uprawnionej. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest inspektor ds. urzędu stanu cywilnego, który wydał odpis.

Nie stwierdzono naruszenia Konwencji Nr 16 z dnia 8 września 1976 r. dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. 2004 r., Nr 166, poz.1735).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie nie wydawał zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby oraz o stanie cywilnym (*akta kontroli str. 90*).

5. Przenoszenia aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 20% aktów przeniesionych do rejestru stanu cywilnego w III kwartale 2017 r. tj. 20 aktów (*akta kontroli str. 114-159, 163*).

Akty zostały przeniesione prawidłowo, tj. do rejestru stanu cywilnego została przeniesiona cała treść aktu wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz przypiskami. Przy przeniesionych aktach stanu cywilnego uzupełnione zostały również dane dodatkowe, tj. numer PESEL czy stan cywilny.

Stwierdzono jednak, że akty były przenoszone przez pracowników Urzędu Stanu Cywilnego bez formalnego upoważnienia, o którym stanowi art. 10 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Jak wyjaśnił Wójt Gminy brak upoważnień dla pracowników był wynikiem przeoczenia, ale Wójt wiedział o przenoszeniu aktów przez pracowników i potwierdza wszystkie dokonane przez nich czynności (*akta kontroli str. 176*). Skutkiem nieprawidłowości było przenoszenie aktów stanu cywilnego przez pracowników bez pisemnego upoważnienia. Osoba odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Wójt Gminy.

Stwierdzono również, że wzmianki o przeniesieniu aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, wpisane w papierowym akcie stanu cywilnego, nie zostały podpisane przez przenoszącego akt, co stanowi naruszenie art. 124 ust. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego. Jak wyjaśniła Wójt Gminy, przyczyną powstania uchybienia jest fakt, iż funkcję Kierownika Urzędu stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie pełni Wójt, który z racji wykonywania innych obowiązków nie miał możliwości na bieżąco podpisywać wzmianek w księgach (*akta kontroli str. 163, 176*). Skutkiem uchybienia jest brak wzmianek w aktach, albowiem wzmianka aby wywoływać skutek prawny powinna być podpisana. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Wójt Gminy.

6. Stosowanie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą załatwiono 2 sprawy na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontroli poddano sprawy Nr USC.5355.4.2016 oraz Nr USC.5355.1.2017 (*akta kontroli str. 163*).

Sprawa Nr USC.5355.4.2016 została pozostawiona przez organ bez rozpoznania, albowiem wnioskodawca po prawidłowym wezwaniu do uzupełnienia braków formalnych wniosku, nie uzupełnił ich.

W kolejnej sprawie Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Iłowie-Osadzie wydał decyzję

o odmowie zmiany nazwiska. Przeprowadzone przez organ postępowanie wykazało brak podstaw do zmiany nazwiska.

Nie wnosi się uwag.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny, wnoszę o usunięcie nieprawidłowości i uchybienia poprzez:

1. Wpisywanie na dokumentach włączanych do akt zbiorowych numeru aktu i daty ich sporządzenia,
2. Pouczenie pracowników, iż nie są upoważnieni do przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego lub wydanie przez Wójta Gminy stosownego upoważnienia dla pracowników,
3. Uzupelnienie podpisów pod wzmiankami naniesionymi w aktach papierowych o przeniesieniu aktu do rejestru stanu cywilnego oraz bieżące ich podpisywanie,
4. Dokładne sprawdzanie uprawnień wnioskodawców o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego i wydawani ich wyłącznie podmiotom określonym w art. 45 Prawa o aktach stanu cywilnego lub posiadającym interes prawny w uzyskaniu dokumentu.

Proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybienia oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

*Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Sławomir Sadowski
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski*

*/Dokument podpisany bezpiecznym
podpisem elektronicznym*

